

**CENTRUL NAȚIONAL
DE EVALUARE
ȘI EXAMINARE**

**DIRECȚIA GENERALĂ
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE
PE TOT PARCURSUL VIEȚII**

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI**

**CONCURSUL PENTRU OCUPAREA POSTURILOR
DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE/ REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**DISCIPLINA
ISTORIE**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Activitatea profesorului de ISTORIE se concentrează pe formarea și dezvoltarea la elevi, a unor competențe generale și specifice, corelate cu cele opt competențe europene cheie și pe formarea unui comportament civic și a deprinderilor de a învăța pe tot parcursul vieții.

În proiectarea activităților didactice și pe parcursul desfășurării acestora, cadrul didactic trebuie să țină seama de particularitățile dezvoltării psihologice și de vârstă ale elevilor, de resursele materiale și umane avute la dispoziție și de idealul de dezvoltare a societății românești, în context european.

Studiul istoriei se concentrează pe înțelegerea specificului disciplinei și a cunoașterii de tip istoric. Oferta de cunoaștere pe care o face istoria ca disciplină de învățământ își propune să stimuleze interesul pentru acest domeniu, să asigure condițiile necesare pentru învățarea permanentă.

Prezenta programă se adresează candidaților care se prezintă la concursul pentru ocupare a posturilor didactice/ catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar de stat, la disciplina ISTORIE și care au absolvit facultăți de acest profil.

Conținutul și competențele sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de noua abordare curriculară a proiectării și a realizării activităților didactice, ele fiind concepute în conformitate cu abordarea curriculară de tip sistemic.

Programa răspunde cerințelor profilului absolventului de învățământ superior, care urmează să fie încadrat pe un post didactic, specialitatea ISTORIE, în învățământul preuniversitar.

Acest profil presupune cunoașterea conținuturilor științifice fundamentale, a tendințelor noi în evoluția disciplinei de învățământ ISTORIE, aplicarea noilor direcții ale didacticii generale și ale metodicii predării-învățării-evaluării ISTORIEI. De asemenea, presupune probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice, demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. COMPETENȚELE PROFESORULUI DE ISTORIE

Competențele profesorului de ISTORIE, pe care trebuie să le dovedească în procesul de predare-învățare-evaluare și care vor fi dezvoltate pe tot parcursul activității profesionale, sunt:

- Abordarea surselor și a temelor istorice prin intermediul multiperspectivității;
- Aplicarea metodelor și tehnicilor specifice istoriei în abordarea surselor și a temelor de specialitate;
- Analizarea schimbărilor din istorie prin aplicarea metodelor și tehnicilor specifice științelor istorice;
- Înțelegerea principiilor didacticii în specialitatea ISTORIE;
- Construirea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor la conținuturi;
- Utilizarea documentelor școlare reglatoare în activitatea didactică;
- Proiectarea și realizarea demersului didactic: intra,-inter,-multi, transdisciplinar în ceea ce privește interpretarea faptelor istorice;
- Proiectarea și realizarea evaluării competențelor dobândite de elevi în condițiile asigurării calității actului educațional;
- Adecvarea demersurilor didactice la sistemul de educație asistată de calculator, la particularitățile de vârstă ale elevilor în condițiile asigurării calității actului educațional;
- Conceperea unor modalități de instruire operaționale în care să predomine climatul interactiv, de cooperare, stimulat, cu scopul creșterii eficienței rezultatelor activităților didactice.
- Proiectarea și realizarea procesului de predare-învățare –evaluare având la bază centrarea activității pe elev și formarea competențelor;
- Dezvoltarea unui comportament civic activ, deschis societății democratice, pluraliste;
- Dezvoltarea și consolidarea practicilor didactice prin care istoria contribuie la educarea pentru o cetățenie democratică, europeană;
- Asigurarea complementarității educației formale, nonformale și informare prin transferabilitatea cunoștințelor de la ISTORIE în diverse situații.

C. TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ PENTRU DISCIPLINA ISTORIE

- 1.** Orientul Antic (Mesopotamia, Egipt, Palestina);
- 2.** Lumea greacă (secolele al VI-lea – al IV-lea î.Hr.);
- 3.** Geto – dacii;
- 4.** Statul roman (Republica, Principatul, Imperiul, Dominatul);
- 5.** Etnogeneza românilor;
- 6.** Creștinismul - de la origini la Marea Schismă;
- 7.** Geneza și organizarea statului în spațiul românesc în Evul Mediu;
- 8.** Lumea bizantină (secolele al VII-lea – al XV-lea);
- 9.** Stat și societate în Europa Occidentală în Evul Mediu
- 10.** Lumea islamică (secolele al VII-lea – al XVI-lea);
- 11.** Românii în „cruciada târzie” (secolele al XIV-lea – al XVI-lea);
- 12.** Renașterea și Reforma;
- 13.** Marile descoperiri geografice;
- 14.** Absolutismul în secolele al XVI-lea – al XVII-lea (Franța, Anglia, Rusia);
- 15.** Spațiul românesc - între medieval și modern (secolele al XVII-lea – al XIX-lea);
- 16.** Iluminismul - ideologie și acțiune (Marea Britanie, SUA, Franța);
- 17.** Apariția lumii moderne. Revoluția industrială;
- 18.** Secolul al XIX-lea – „secolul națiunilor”;
- 19.** Constituirea României moderne;
- 20.** Societate, ideologii, viață politică în România până la Primul Război Mondial;
- 21.** Românii din afara granițelor (secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea);
- 22.** Primul și al Doilea Război Mondial;
- 23.** Participarea României la cele două conflicte mondiale;
- 24.** 1918 la români: Marea Unire;
- 25.** Lumea interbelică. România între cele două războaie mondiale;
- 26.** Lumea postbelică - de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial la începutul mileniului al III-lea;
- 27.** Cultura română - evoluție și particularități în cultura universală (secolele al XVIII-lea – al XX-lea);
- 28.** Regimul comunist din România;
- 29.** România: 1989 - la începutul mileniului al III-lea.

D. BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

- Academia Română, *Istoria Românilor* (tratat), volumele 1-9, București, 2001-2008, capitolele referitoare la tematica concursului.
- Barber, J., *Istoria Europei Moderne*, București, Edit. Lider, 1998.
- Bărbulescu, M., Deletant D., Hitchins K., Papacostea S., Teodor P., *Istoria României*, Edit. Corint, București, 2002.
- Berindei, D., *Cultura națională română modernă*, Edit. Eminescu, București, 1996.
- Bernstein, S., Milza, P., *Istoria Europei*, volumele 1-5, Edit. Institutul European, Iași, 1998-1999.
- Bloch, R., Cousin, J., *Roma și destinul ei*, volumele 1-2, Edit. Meridiane, București, 1988.
- Brătianu, Gh., *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, Edit. Eminescu, București, 1980.
- Brezeanu, S., *O Istorie a Imperiului Bizantin*, Edit. Meronia, ediția a II-a, București, 2007.
- Brown, T.G., Shi, D.,E., *America. O istorie narativă*, Edit. Enciclopedică, volumele 1-3, București, 1996.
- Carpentier, J. Lebrun, F., *Istoria Europei*, Edit. Humanitas, București, 1997.
- Chamoux, Fr., *Civilizația greacă* vol. 1-2, Edit. Meridiane, București, 1985.
- Chamoux, Fr., *Civilizația elenistică*, vol. 1-2, Edit. Meridiane, București, 1985.
- Chaunu, P., *Civilizația Europei în Secolul Luminilor*, vol. 1-2, Edit. Meridiane, București, 1986.
- Constantiniu, F., *O istorie sinceră a poporului român*, ediția a III-a, Edit. Univers Enciclopedic, București, 2003.
- Courtois, S.T., *Cartea neagră a comunismului*, Edit. Humanitas, București, 1998.
- Deletant, D., *România sub regimul comunist*, Edit. Humanitas, București, 1997.
- Drâmba, O., *Istoria culturii și civilizației*, ediția a II-a, Edit. Saeculum 10 și Edit. Vestala, 13 vol., București, 2008.
- Fontaine, A., *Istoria Războiului Rece*, vol. 1-4, Edit. Militară; București, 1991.
- Hitchins, K., *Românii 1774 - 1866*, Edit. Humanitas, București, 1998.
- Hitchins, K., *România 1866 - 1947*, Edit. Humanitas, București, 1996.
- *Istoria Universală (Larousse)*, vol. I-III, Edit. Univers Enciclopedic, București, 2005-2006.
- McCauley, M., *Rusia, America și Războiul Rece (1949-1991)*, Polirom, Iași, 1999.
- Pop, A.I., Bolovan I., *Istoria României. Compendiu*, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Român – Centrul de Studii Transilvane, 2005;

- Popa I-A, Nagler, Th (coord.), *Istoria Transilvaniei*, vol. I (până la 1541), ediția a II-a, Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2009.
- Randell, K., *Reforma catolică și Contrareforma*, Edit. All, București, 2001.
- Scurtu, I., Buzatu Gh., *Istoria românilor în secolul XX*, Edit. Paideia, București, 1999.
- Sourdel D., Sourdel-Thomine J., *Civilizația Islamului Clasic*, volumele 1-3, Edit. Meridiane, București, 1975.
- Soulet, J. F., *Istoria comparată a statelor comuniste*, Edit. Polirom; Iași, 1999.

E. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII PENTRU DISCIPLINA ISTORIE

- 1. Istoria ca obiect de studiu în învățământul preuniversitar**
 - Curriculumul pentru istorie: planuri cadru, programe școlare de istorie, manuale școlare, auxiliare didactice etc.;
- 2. Competențele în predarea - învățarea istoriei**
- 3. Valori și atitudini**
- 4. Raportul dintre competențe, valori și atitudini și conținutul științific al disciplinei**
- 5. Demersul didactic la istorie**
 - Concepte, probleme de atins, teme și domenii de conținut;
 - Metode și tehnici de predare-învățare a istoriei;
 - Resurse didactice
- 6. Proiectarea didactică la istorie**
- 7. Evaluarea**
- 8. Relația profesor - elev în procesul de predare – învățare – evaluare**

F. BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIE PENTRU METODICA PREDĂRII ISTORIEI

- *** *Planuri cadru de învățământ valabile în învățământul preuniversitar.*
- *** *Programele școlare pentru istorie: clasele a IV-a – a XII-a.*
- *** *Manualele alternative pentru disciplina Istorie, clasele a IV-a – a XII-a cuprinse în Catalogul manualelor școlare valabile în anul școlar în care se susține concursul.*

- Adăscăliței F., Bercea M., Dumitrescu D., Lazăr L., Manea M., Popescu M., *Elemente de didactica istoriei*, Edit. Nomina, București, 2010.
- Bolovan, S.P., *Didactica istoriei*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2007.
- Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, ediția. a II-a , Edit. Polirom, Iași, 2008.
- Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Edit. Polirom, Iași.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, I.O., Potolea, D., *Prelegeri pedagogice*, Edit. Polirom, Iași, 2001.
- Cucoș, C., *Pedagogie generală*, , Edit. Polirom, Iași, 2000.
- Doicescu, R. (coord), *Ghid de evaluare pentru istorie*, SNEE, Edit. ProGnosis, București, 2001.
- Dumitrescu, D. (coord), *Ghid de evaluare – disciplina Istorie*, București, 2010.
- Felezeu, C., *Metodica predării istoriei*, ediția a II-a, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000.
- *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de istorie, clasele a IV-a - a VIII-a*, Edit. Sigma, București, 2001.
- *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor din aria curriculară "Om și societate", învățământ liceal*, Edit. Sigma, București, 2001.
- Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, E.D.P., București, 2001.
- Stoica, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, Edit. ProGnosis București, 2001.
- Stoica, A., *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Edit. Humanitas Educațional, București, 2003.
- Tănasă, Gh., *Metodica predării-învățării istoriei*, Edit. Spiru Haret, Iași, 1998.

Autori:

Dumitrescu Doru, inspector general, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
Doicescu Rozalia Paula, consilier, Centrul Național de Evaluare și Examinare
Gavrilă Mariana-Letiția, inspector de specialitate, Inspectoratul Școlar Județean Brașov
Manea Mihai, inspector de specialitate, Inspectoratul Școlar al Municipiului București
Ochescu Maria, inspector management, Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea
Păun Rodica, profesor, Colegiul Național "George Coșbuc", Cluj-Napoca.